

השוכר פרה לחרישה ונשבר הקנקן

[=היתד של המחרישה שפולח את הקרקע]

השוכר פרה לחרישה, שוכר עמה את כל כלי המחרישה, ונעריו של בעל הפרה הולכים עמה, זה אוחז הדרבן לכוון את הפרה שתלך ישר לפי התלם, וזה הולך אחר המחרישה, ומכביד את היתד בקרקע.

אם שכר את הפרה לחרוש בהר או בבקעה, וחרש במקום שאמר, ואף על פי כן נשבר הקנקן, השוכר פטור מהנזקים שבאו מחמת החרישה, כי נהג כראוי, ולא פשע בכלום, והנערים הם שפשעו בשבירת הקנקן

לדעת רב פפא – זה שאוחז את המרדע לכוון את הפרה, פשע בשבירת הקנקן, כי הוא נשבר על ידי שלא הלכה הפרה לפי התלם, מחמת שלא כיוון אותה כראוי

ולדעת רב שישא בריה דרב אידי [שהלכה כמותו] – זה שמכביד על היתד, פשע בשבירת הקנקן, כי הוא נשבר על ידי שהכביד עליו יותר מדי.

וכל זה במקום שאין בו אבנים וסלעים, אבל במקום שיש אבנים וסלעים, שניהם חייבים לשלם. רש"י פירש ששניהם חייבים לשלם, משום שבמקום כזה היה להם להיזהר מאד, ובדבר מועט שעיוות אף האוחז במרדע, הקנקן נשבר, ואם כן יש כאן ספק מי פשע, ושניהם ישלמו. **אבל התוס' כתבו**, שאם זה הטעם, שניהם פטורים, משום שממון המוטל בספק, המוציא מחבירו עליו הראיה, והטעם שהם חייבים, כי במקום כזה יש לכל אחד להיזהר בעצמו, ולהזהיר את חברו, וכשנשבר הקנקן, שניהם פשעו, זה בעצמו, וזה בכך שלא הזהיר את חברו.

וכן הדין אם שכר את הפרה לחרוש בהר, וחרש בבקעה, ונשבר הקנקן, כי אין בשינוי הזה משום פשיעה לעניין שבירת הקנקן.

אבל אם שכר את הפרה לחרוש בבקעה, וחרש בהר, ונשבר הקנקן, פשע בכך, כי הרים קשים לחרישה מהבקעה, וחייב לשלם את הנזק. אבל הנערים פטורים, כי לא קבלו על עצמם חיוב שמירה אלא בבקעה, ומכל מקום מקבלים שכרם, כי כן דעת בעל הפרה, שיעשו היכן שאומר להם השוכר.

המוכר פרה או שפחה ואומר שיש בה מומים

אם המוכר פרט כמה מומים, ובאמת היה רק מום אחד מהם, והקונה לא בדק אם יש את כל המומים שאמר המוכר, אלא בדק מום אחד, וראה שאינו, וקנה, הרי זה מקח טעות, כי כשבדק הקונה אחד מהמומים, וראה שאינו, היה לו לחשוב שכשם שאין מום זה שאמר המוכר, כך אין את שאר המומים שאמר המוכר, ומה שנתן מומים במקח, לא עשה כן אלא כדי להשליך מעליו תרעומות, ולא מפני שבאמת יש בו מומים, ואם כן, הרי זה קונה בחזקת שאין שום מום, ונמצא מום אחד, שהוא מקח טעות. ולפי התוספתא בכתובות, כן הדין כשאמר המוכר הרבה מומים, אבל אם אמר רק שני מומים, היה לקונה לבדוק את שניהם, ולא לסמוך על בדיקה של אחד מהם.

ואם המוכר פרט מום אחד [שיש באמת], ואמר שבנוסף לו יש עוד הרבה מומים, ולא פרט אותם, אין לקונה לחשוב שהמוכר מרבה מומים במקח לחנם, רק כדי להשליך מעליו תרעומת, ויש לו לבדוק את המום שפרט המוכר, ואם לא בדק, וקנה, אינו יכול לבטל את המקח בטענת מקח טעות.

וכן הדין כשפרט המוכר הרבה מומים, וכולם ישנם באמת, שאין לקונה לחשוב שהמוכר מרבה מומים במקח לחנם, אלא יש לו לבדוק את הדבר, וכל שלא בדק לפחות מום אחד, אינו יכול לומר סבור הייתי שאתה אומר אף מומים שאינם, ואילו ידעתי שישנו המום הזה, לא הייתי קונה.

שיעורי כמה דברים לעניין משא

משא אדם בינוני – 5 סאים [=30 קב].

משא חמור בינוני – 15 סאה [=1 לתך = חצי כור].

משא גמל בינוני – 30 סאה [=1 כור].

משא ספינה קטנה – [450 סאה] = 15 כור.

משא ספינה בינונית – [900 סאה] = 30 כור.

משא ספינה גדולה – [2700 סאה] = 90 כור.

השוכר אחד מכל אלו, והוסיף על המשא 1/30 בנפח המשא, פשיעה היא, וחייב לשלם את הנזקים הבאים מכך שהוסיף.

לדעת אביי – כן הדין אף כשהוסיף דבר שמשקלו קל, כגון ששכר חמור להביא עליו לתך חטים, והביא עליו שעורים, והוסיף על הלתך 1/30 [=3 קבין], כי הנפח קשה כמשאוי.

ולדעת רבא – אם הוסיף דבר שמשקלו קל, אין התוספת מזיקה, אלא אם כן על ידי התוספת משקלו של הדבר הקל, שווה למשקלו של הדבר הכבד בלא התוספת, כגון ששכר חמור להוליך עליו לתך [=15 סאה] חטים, והביא עליו שעורים לתך וסאה [=16 סאה], שמשקלם שווה ללתך חטים. לדעת אביי, השוכר אדם והוסיף על משאו וניזוק, אינו חייב לשלם לו על כך, כי יש לו לדעת שאינו יכול לשאת כל כך הרבה, ולהשליך את המשא מעליו, קודם שינזק, ורק אם ניזוק מיד כשהניחו עליו את המשא, השוכר חייב לשלם לו את הנזק.

ולדעת רב אשי, כל שוכר אדם שמוסיף לו על משאו וניזוק, חייב לשלם לו על כך, כי פעמים כשיראה שהמשא כבד עליו, יחשוב שחולי הוא הבא עליו, ולכן אינו חש בטוב, ואין זה מחמת תוספת המשא, ולכן לא ישליך את המשא, אף על פי שהוא המזיק אותו, ולכן אם ניזוק מתוספת המשא, יש לשלם לו.

ומכל מקום לדעת רבא, יש נפקא מינה לעניין שוכר אדם, שאם הוסיף לו על המשא, ועמד בכך, חייב להוסיף לו גם בתשלום, שהרי נשא יותר מהרגילות.

דין שמירה של שוכר

לדעת רבי יהודה, דין שוכר לענין השמירה, כדין שומר שכר, שהרי יש לשוכר הנאה בשכירות שמשתמש בה, ואף על פי שמשלם על ההנאה הזו, מכל מקום מאחר שאם לא היה משלם, היה דינו כשואל, וחייב אף באונסין, עכשיו שמשלם ואינו כשואל, ראוי הוא להיות כשומר שכר.

ולדעת רבי מאיר, דין שוכר לענין השמירה כדין שומר חנם, כי על מה שנהנה מהשכירות הוא משלם, ואם כן מה שהוא שומר על השכירות, הוא עושה בחנם, וראוי שיהיה דינו כשומר חנם.

ורבה בר אבונה מחליף אותם, ואומר, שלדעת רבי יהודה שוכר כשומר חנם, ולדעת רבי מאיר שוכר כשומר שכר.

דין שמירה של אומן

אומן המקבל מלאכת אחרים לעשות בביתו, דומה לשוכר, כי יש לאומן הנאה בכך שמביאים לו את המלאכה, שהרי הוא משתכר ממנה, ומכל מקום אינו מקבל תשלום על עצם השמירה, אלא על מלאכתו.

וי"א, שכשם שנחלקו רבי מאיר ורבי יהודה בדינו של השוכר, כך נחלקו בדינו חיוב שמירתו של האומן, לדעת רבי יהודה דין אומן כשומר שכר, ולדעת רבי מאיר דין אומן כשומר חנם. ורבה בר אבונה מחליף.

וי"א שהכל מודים שדין אומן כדין שומר שכר, כי יש לו הנאה בכך, שמלאכת בעל הבית בידו, ויכול לתפוס אותה תחת שכרו, אם לא ישלם לו, ומחמת ההנאה הזו, הוא נחשב כשומר שכר.

ומכל מקום אף לדעת האומרים שדין אומן כדין שומר שכר, אין זה אלא עד זמן שמסיים את מלאכתו, אבל משעה שנגמרה המלאכה, [ונודע לבעלים], שוב אינו כשומר שכר, אלא כשומר חנם.

אולם אם אינו מסכים למסור את המלאכה, עד שישלמו לו, אין הדין כן אלא עודהו כשומר שכר.

ניתן לקרוא את האותיות המודגשות בלבד

כסיכום קצר של הדף

[לרכישת ספרי בקיצור באתר אמזון](#)

להצטרף לקבוצת וואצאפ לקבלת הקבצים

מידי יום לחצו על [הקישור הבא](#)

להצטרף לקבוצת טלגרם לקבלת הקבצים

מידי יום לחצו על [הקישור הבא](#)